

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 05

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje označení starší délkové míry, jež se mezitím přestala užívat?

- a) ukázat někomu, zač je toho loket
- b) nesahat někomu ani po paty
- c) připravit někomu ovace
- d) jít co noha nohu mine
- e) říct někomu něco po lopatě

02. Je-li nápis vyveden POUZE VELKÝMI PÍSMENY, je psán

- a) groteskem.
- b) verzálkami.
- c) minuskulemi.
- d) latinkou.
- e) antikvou.

03. Ve slovanských jazycích existuje celá řada slov, která jsou si formálně podobná, mají však jiné významy. Pokud bychom použili jedno z následujících českých adjektiv ve slovenské restauraci, mohli bychom dostat jinou podobu pokrmu či nápoje, než jsme očekávali. Najděte toto zrádné přídavné jméno.

- a) mastný
- b) sladký
- c) horký
- d) slaný
- e) studený

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) personne
- b) persona
- c) pessoa
- d) Person
- e) poison

05. Slovo *výpad* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. Ve které z následujících konstrukcí je slovo *výpad* užito NEVHODNĚ?

- a) tajný výpad z hradu
- b) výpad mečem
- c) výpad ceny akcií
- d) výpad cizích vojáků
- e) lživý výpad moderátora

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Rozsvícení vánočního stromu v Olomouci se řadí k těm prvním v Česku a proběhne hned první víkend v prosinci.
- b) Jedle byla přesazená z druhé zahrady ještě před tím, než ji majitel prodal.
- c) Jak dokazují Janiny dětské fotky, musela být jedlička na zahradě už dlouho.
- d) Minulý rok se na náměstí rozzářila jedle, která dorostla téměř 30 metrů.
- e) Jedle pocházela z Hluboček, kde ohrožovala svoje okolí a už by stejně musela být pokácena.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) funkční komplet
- b) celkový záběr
- c) kompletní soubor
- d) celistvý obraz
- e) kompletní celek

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) nešťastník – mazal
- b) packal – náfuka
- c) mazal – šumař
- d) náfuka – nešika
- e) nešika – neumětel

09. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Parafinickou ropu charakterizuje vysoký podíl dlouhých alkanů.

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) obojživelníka
- b) rybu
- c) ptáka
- d) hmyz
- e) savce

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Velmi si považoval ... vlastnoručních zápisků z cest.

- a) jejich
- b) jeho
- c) svých
- d) jejích
- e) svých

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Káva, kterou si uvařil už ráno, pomalu chladla.
- b) Jeho pohled byl tak intenzivní, až jí přejel mráz po zádech.
- c) Když mi zazvonil telefon, byl jsem ještě doma.
- d) Nech mě domluvit, ano?
- e) Před vaší návštěvou, jsem uklízel.

12. Co znamená výraz *prohibice*?

- a) rozšíření rozsahu ústavy
- b) uzavření vymezeného území
- c) vyloučení z církve
- d) zákaz distribuce alkoholu
- e) obnovení slibu čistoty

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *relevantní*.

- a) strukturovaný
- b) nezjistitelný
- c) bezvýznamný
- d) zastaralý
- e) promyšlený

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Richard celé prázdniny chytral lelky.*

- a) byl nemocný
- b) věnoval se ptáctví
- c) věnoval se entomologii
- d) pilně pracoval
- e) zevloval, okouněl

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo vnitra, které mělo 20 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 25 % navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 18 000
- b) 26 000
- c) 24 000
- d) 20 000
- e) 22 000

16. Příjímacích zkoušek se zúčastnilo 2011 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli horší výsledek než uchazečka Anička, je 4krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek lepší než Anička. Kolikátá Anička skončila, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Anička?

- a) 502.
- b) 403.
- c) 1608.
- d) 503.
- e) 402.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty -3, -4, -5, 4, 5, 6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 3
- b) 9
- c) 11
- d) 13
- e) 14

18. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 50 \times 63) / (18 \times 45 \times 70)$$

- a) $3/2$
- b) $2/3$
- c) $5/2$
- d) $3/5$
- e) $5/3$

19. Pro kolik dvouciferných čísel platí, že jejich první číslice má vyšší hodnotu než jejich druhá číslice?

- a) 36
- b) 45
- c) 46
- d) 49
- e) 50

20. Když k číslu X přičtu 2 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 48, dostanu převrácenou hodnotu čísla 3. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

21. Na Ostrově poctivců a padouchů poctivci pokaždé říkají pravdu, padouši vždy lžou. Každý obyvatel ostrova je buď poctivec, nebo padouch. Potkáte domorodce A. Domorodec A prohlásí dvě věty: 1. „Miluji Lindu.“ 2. „Pokud miluji Lindu, pak miluji Katku.“

Je A poctivec, nebo padouch a koho miluje?

- a) A je padouch a miluje obě.
- b) A je poctivec a miluje obě.
- c) A je padouch a miluje Katku.
- d) A je padouch a miluje Lindu.
- e) A je poctivec a miluje Lindu.

22. „Žádná klávesa není tužka. Některé klapky jsou klávesy.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některá tužka je klapka.
- b) Některé tužky nejsou klapky.
- c) Každá klapka je tužka.
- d) Žádná klapka není tužka.
- e) Některé klapky nejsou tužky.

23. „Každý utopenec je pochutina. Někteří bezobratlí jsou utopenci.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádný bezobratlý není pochutina.
- b) Někteří bezobratlí jsou pochutiny.
- c) Některé pochutiny nejsou bezobratlí.
- d) Někteří bezobratlí nejsou pochutiny.
- e) Každý bezobratlý je pochutina.

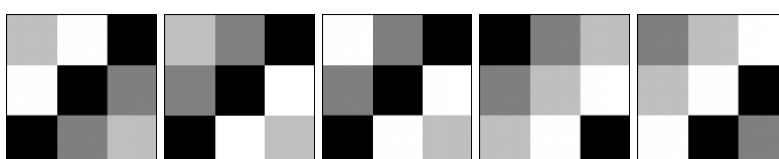
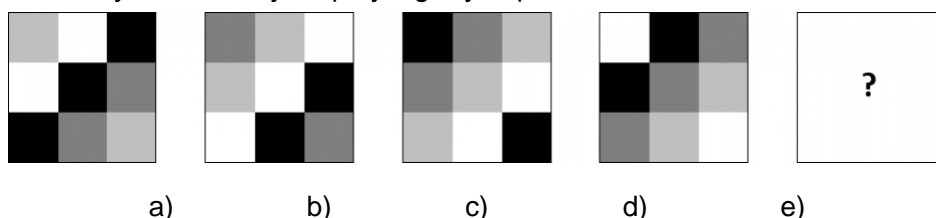
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

4↓ 1← 5↑ 4→ 4↓ 3← 3↓ 2← 2↑ 5→

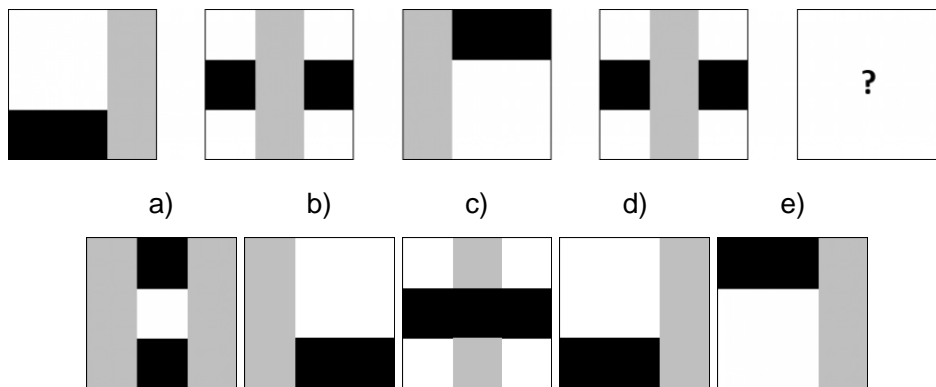
Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 3↑ 4←
- b) 4↑ 3←
- c) 4↓ 3→
- d) 4↓ 3←
- e) 3↑ 3←

25. Který z nabízených obrázců jako pátý logicky doplní řadu?

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

Kritické myšlení

27. „Z dotazníkového šetření mezi 300 dětmi, které byly označeny za iniciátory šikany, vyplynulo, že 70 % z nich se alespoň u jednoho z rodičů setkalo s násilným chováním.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Více než 250 dětí se setkalo ze strany svých rodičů s fyzickými tresty.
- Pravděpodobnost dopouštět se šikany je vyšší, pokud se člověk setkal s násilným chováním u rodičů.
- Některé děti označené za iniciátory šikany se ze strany rodičů nesetkaly s projevy násilného chování.
- Sklon k násilnému chování je geneticky podmíněný, neboť se vyskytuje v rodinách u více generací.
- Celkem 70 % všech dětí se během dospívání stalo obětí násilného chování rodičů.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Se zvýšeným výskytem duší zemřelých klesá teplota v místnosti.
- Čokoládová zmrzlina je lepší než vanilková.
- Absolventi seznamovacího kurzu znají jménem v průměru více spolužáků než ostatní studenti.
- Muži budou po požití alkoholu vykazovat více nevhodného chování než ženy.
- Bezvědomí je porucha vědomí, při které mizí kontakt postiženého s prostředím.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Není kouře bez ohně.*

- Nehas, co tě nepálí.
- Na každém šprochu pravdy trochu.
- Ptáka poznáš po peří, vlka po srsti, člověka po řeči.
- Mráz kopřivu nespálí.
- Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán.

30. Jak se v dnešní době v populaci nejčastěji šíří *fake news*?

- pomocí knihoven a vzdělávacích institucí ovládaných despotickými vládci
- prostřednictvím neziskových organizací sponzorovaných ze zahraničí
- prostřednictvím tištěných deníků a televizních stanic
- pomocí agentů zahraničních zpravodajských služeb
- na sociálních sítích a internetových webech

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

V jednom městě zmizelo za rok beze stopy přes 20 lidí. Všichni měli společné to, že byli finančně zajištěni a neměli téměř žádné příbuzné. A vždy prvního v měsíci jim byla vyplácena dividenda. Až zkušenost jedné další akcionářky, slečny K., kterou nalákala výše dividend se slibovaným výnosem 12,5 %, přivedla vyšetřující na stopu. Jejich poznámky se ovšem pomíchaly.

- A) Po podpisu smlouvy dostávala každý měsíc smlouvenou dividendu.
- B) Místo toho ji zavezl do sklepení jejich rodinného sídla.
- C) Ve smlouvě se musela zavázat, že o svém členství ve společnosti nikomu neřekne.
- D) Po nějaké době ji jeden z bratrů požádal o schůzku za účelem zvýšení dividendy.
- E) To se pak bratři chystali zatopit vodou.
- F) Slečna K. vložila všechny úspory do investiční společnosti zastupované bratry Brettschnerovými.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující text.

- a) A – C – D – E – B – F
- b) C – A – B – D – E – F
- c) F – D – B – C – A – E
- d) F – C – A – D – B – E
- e) C – A – D – B – E – F

32. Které z následujících tvrzení NENÍ v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Slečna K. se ve smlouvě s investiční společností k ničemu nezavazovala.
- b) Slečna K. vložila své úspory do společnosti, která slibovala vysoký výnos.
- c) Pan Brettschner vylákal slečnu K. na schůzku pod záminkou zvýšení dividendy.
- d) Slečna K. dostávala smlouvené dividendy pravidelně.
- e) Bratři Brettschnerové ukládali slečně K. o život.

Společné zadání otázek 33 a 34

Telekomunikace je technika komunikace na velké vzdálenosti v elektronické podobě. Zdroje signálu (lidský hlas, hudba, telefonní signál aj.) jsou před vysláním zprávy převedeny ve vysílací stanici na elektrický informační signál, v tomto tvaru jsou přeneseny a následně v přijímací stanici jsou znovu převedeny do původního tvaru. Elektrický informační signál může být buď analogový, nebo digitální. Analogové signály jsou ty, u kterých amplituda nebo frekvence signálu přímo představuje původní signál. Signál je spojitý jak v čase, tak v amplitudě. Takovým signálem je například lidský hlas vystupující z mikrofону. Digitální signál nahrazuje analogovou podobu posloupností digitálních pulzů, které představují zakódovanou určitou okamžitou hodnotu analogového signálu. Tato okamžitá hodnota je dále kódována do posloupnosti jedniček a nul. Digitální signál je nespojitý jak v čase, tak amplitudě. V takovém formátu je například uložena hudba na nosičích CD. Digitální signál je využíván i v optických komunikačních systémech, tj. vedení informace pomocí optických vláken. Informace je v těchto systémech přenášena pomocí světla. Při digitálním optickém přenosu je signál logická jednička přenášena jako „světlo“ a logická nula jako „tma“. V současnosti je tento způsob nejpoužívanějším způsobem optické komunikace.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Vývoj digitalizace médií v současnosti a budoucnosti
- b) Zvukové formáty na digitálních nosičích
- c) Digitální signalizace v čase
- d) Typy signálů v telekomunikaci a jejich vlastnosti
- e) Světlo a tma v komunikaci

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) V optických komunikačních systémech je informace přenášena pomocí světla.
- b) Digitální signál není spojitý ani v amplitudě, ani v čase.
- c) Lidský hlas vycházející z mikrofону je příkladem analogového signálu.
- d) Analogový signál je spojitý amplitudě i v čase.
- e) Analogové signály jsou přenášeny pouze jako zvukové vlny, nikoliv jako elektrický signál.

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Aureliano nebyl s to se pohnout; ne proto, že by se mu hrůzou podlomily nohy, nýbrž proto, že v onom zázračném okamžiku pochopil poslední Melquíadesovy šifry a spatřil moto pergamenů, dokonale zasazené do lidského času a světa: Toho prvního přivázali ke stromu a posledního žerou mravenci.

- a) Obraz Doriana Graye
- b) Sto roků samoty
- c) Stařec a moře
- d) Růže pro Algernon
- e) Smrt je mým řemeslem

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupují postavy Major, Kuliš a Napoleon?

- a) Zločin a trest
- b) Tři kamarádi
- c) Hlava XXII
- d) Farma zvířat
- e) Na západní frontě klid

37. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Dobytí jižního pólu.
- b) Afrika.
- c) Blaník.
- d) Švestka.
- e) Záskok.

38. Kdo je autorkou románu *Bábovky*?

- a) Karin Lednická
- b) Alena Mornštajnová
- c) Marie Doležalová
- d) Lenka Cívade
- e) Radka Třeštíková

39. Který z uvedených filmů natočil Jiří Krejčík?

- a) Vyšší princip
- b) Spalovač mrtvol
- c) Vražda Ing. Čerta
- d) Na samotě u lesa
- e) Lízin let do nebe

40. Umělci Pablo Picasso a George Braque jsou významnými představiteli

- a) klasicismu.
- b) impresionismu.
- c) futurismu.
- d) secese.
- e) kubismu.

41. Olomoucký sloup Nejsvětější Trojice představuje významnou památku středoevropského baroka. Která osobnost poctila Olomouc oficiální návštěvou u příležitosti jeho vysvěcení v roce 1754?

- a) Marie Terezie
- b) Wolfgang Amadeus Mozart
- c) Josef II.
- d) Ferdinand I. Dobrotivý
- e) František Josef I.

42. Mezi tzv. *sedm smrtelných hříchů* patří

- a) mrzutost.
- b) hněv.
- c) faleš.
- d) netrpělivost.
- e) hloupost.

43. Co označuje výraz *frontispis*?

- a) zápis z jednání soudu
- b) literární dílo
- c) jeden z úvodních listů knihy
- d) podkožní parazit
- e) kovový otočný spoj

44. Ve které sportovní disciplíně se proslavila Šárka Kašpárková?

- a) synchronizované plavání
- b) cyklistika
- c) atletika
- d) gymnastika
- e) házená

45. Jak se nazývá oficiální měna Maďarska?

- a) lev
- b) denár
- c) lira
- d) forint
- e) leu

46. Se kterým z uvedených bájných předmětů by si velmi neotřelým a originálním způsobem nejlépe poradil Alexandr Makedonský?

- a) vržené kostky
- b) gordický uzel
- c) Damoklův meč
- d) Ariadnina nit
- e) Achillova pata

47. Na blížící se rozpad Československa zareagoval V. Havel v létě 1992

- a) obstrukcí v parlamentu.
- b) abdikací na prezidentský úřad.
- c) účastí na demonstraci na československých hranicích.
- d) emigrací.
- e) osobní intervencí na Úřadu vlády.

48. První mluvčí *Charty 77* Jan Patočka byl

- a) filozof.
- b) sociolog.
- c) historik.
- d) politolog.
- e) ekonom.

49. Kterou z uvedených funkcí či pozic v ČR jmenuje či dosazuje vláda?

- a) prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu
- b) předsedu Nejvyššího soudu
- c) prezidenta Policie ČR
- d) náčelníka generálního štábu Armády ČR
- e) premiéra

50. Který stát vznikl v roce 1948 na základě předchozích mezinárodních dohod?

- a) Jižní Súdán
- b) Kongo
- c) Indie
- d) Izrael
- e) Severní Irsko